

N:o 319.

Af Herr **C. F. Ridderstad**: Angående ändring i 3 § af Kongl. Förordningen om mantals- och skattskrifning den 20 Juli 1861.

I mantals- och skattskrifnings-förordningen af den 20 Juli 1861, § 3 momentet 1, bestämmes:

“En hvar skall mantals- och skattskrifvas der han har eller i följd af sitt vistande bör anses hafva sitt bo och hemvist. Härvid iakttages“, — förklaras det vidare i detta moment, — “såväl att den, hvilken innehar fast egendom eller idkar rörelse inom särskilda mantalsskrifnings-distrikter, må sjelf bestämma och anmäla, på hvilketdera stället han bör mantalsskrifvas, som ock att den, hvilken till eller före nästa fardag kommer att flytta till annat mantalsskrifnings-distrikt för att öfvertaga gård, lägenhet eller rörelse eller för att inträda i utöfning af tjänstebefattning, bör der mantalsskrifvas, tillika med de personer, som honom medfölja, hvidan han jemväl skall härom vid mantalsskrifningen i afflyttningsorten förete uppsynning.“

Den alltför utsträckta sjelfbestämmelserätt, som härmed lemnas hvar och en att mantalsskrifva sig hvarhelst han eger antingen fast egendom eller idkar rörelse o. s. v., har framkallat ett lika beklagligt som klandervärdt vingleri med sjelfva mantalsskrifningen.

Den positiva bestämmelsen i momentets 1:a punkt förlorar mycket af sin betydelse genom tillägget i den sednare.

Såsom det nu är — och jemväl äfven praktiseras — kan man vara bosatt på ett ställe; men för att undgå en möjligtvis der befintlig högre beskattning, låta mantalsskrifva sig på annan ort.

Talrika exempel skulle härpå kunna andragas. Alltsedan den nya kommunal-lagstiftningen inträdde och kommunalskatterna, i följd af påträngande behof. började växa, hafva de årligen ökats. Vingleriet framträder företrädesvis inom de förmög-nare klasserna, hvilka ega tillfälle till ett val. Olika orsaker kunna föranleda att bosätta sig i städerna, men för att undgå den gemenligen högre beskattningen der, skrifer man sig på landet. De fördelar, som städerna i ett och annat afseende erbjuda, tillgodogör man sig derigenom, utan att deltaga i de uppoffringar, som,

tryckande på stadsinnevärnarna, betunga dem. Fördelarne af en städse verksam jurisdiktion, af ett ordnadt polisväsende, äfvensom af gasverk o. s. v., hvartill hvarje stadsbo måste skatta, kostar dem följaktligen ingenting. Att sålunda göra sig tillgodo hvad andra för det allmännas gagn och bästa bekosta, öfverensstämmer icke hvarken med en riktig uppfattning af medborgerliga pligter eller god ordning. Icke dess mindre tillgår det så, och det till på köpet i stöd af lagens egen bokstaf. Ett allmänt missnöje har häraf äfven uppstått. I samma mån som de förmögnare undandraga sig att proportionsvis deltaga uti kommunens behofver, faller en förökad tunga på de mindre bemedlade. En med det allmännas rättsanspråk öfverensstämmande förordning i lagstadgandet är därför på det högsta behjertansvärd.

Lika mycket som någon annan ärar och aktar jag den fria sjelfbestämmelsen, såsom grundsats. Men då densamma, såsom här är fallet, gifver anledning till att kringgå hvad som kan anses vara allmänt rätt och billigt, att egennyttigt tillförskynda sig fördelar på det stora flertalets bekostnad, att undandraga sig viktiga medborgerliga förbindelser, att undanhålla ett samhälle den gärd af delaktighet i dess materiela behofver, som utgör — och måste utgöra — ett af de oeftergiffigaste förbindelserna emellan det — samhället — och individen; så måste den fria sjelfbestämmelserätten vika för en ännu viktigare grundsats, nemligen för den allmänna ordningens.

Såsom icke varande jurist, kan jag möjligtvis icke så formulera förslaget till en förändring af förordningen, att det i alla afseenden fullkomligt uppfyller behofvet.

Emellertid tillåter jag mig värdsamt föreslå,

att första punkten i här ofvan åberopade § ensamt måtte komma att kvarstå, samt allt det öfriga derutinnan utgå.

§:n skulle då komma att lyda blott sålunda:

“En hvar skall mantals- och skattskrifvas der han har eller i följd af sitt vistande bör anses hafva sitt bo och hemvist.”

Den fria sjelfbestämmelserätten är härmed icke på något otillbörligt sätt begränsad eller inskränkt, utan fullkomligt erkänd, ehuru väl med iakttagande af samhällelig ordning.

C. F. Ridderstad.